

sta za 10 gld. prištejejo tisti trije glasovi, ki so za osem goldinarjev davka, ker pa to znaša še le pet, se sedaj prištejeta še tista dva, ki sta za 7 gld. davka. Tako dobimo 7 glasov, torej nadpolovično večino in odločilo se bode 7 gld. davka.

Kadar bode pa šlo za obdačenje kacega komisijskega člana, njegove žene, ali pa ljudij, ki so ž njim v bližnjem sorodstvu ali svaštvu, bode dotični član moral ostaviti sejo. Predsednik mora v takem slučaju odstopiti predsedstvo svojemu namestniku ali kakemu članu.

Ravno tako se postopa, če gre za obdačenje kacega podjetja, pri katerem je kak član neposredno interesovan. Tak član mora torej ostaviti sejo.

Vsi člani dolžni so strogo molčati o vsem, kar zvedo pri komisijskih obravnavah o razmerah davkoplačevalcev.

Oni člani komisij, ki niso državni uradniki, morajo obljubiti s tem, da sežejo v roko, da bodo o tacihi stvarih molčali. Načelniki in člani komisij, ki niso aktivni državni uradniki, imajo pravico, da se jim povrnejo potni stroški. Razen potnine pa člani ne dobe nobene odškodnine.

Ko bi kaka komisija se zaradi neudeležbe pri volitvi ali zaradi motenja volitve ne mogla sestaviti, ali če bi komisija v določenem času ne končala svojega dela, bode finančni minister njene pravice izročil predsedniku komisije.

Pri odmerjenju pridobninskega davka, bode komisija morala gledati na to, da se dobi tisti davek, kateri se bode odločil za kako davčno družbo. Nje naloga bode torej, ta davek razdeliti na posamične davkoplačevalce.

Če je pri kakem podjetju dohodek bolj delavski zaslugek in kapital dosti ne pripomore, se bode smel davek nekoliko nižje odmeriti.

Če ima kako podjetje več podružnic, se davek, če podružnice ne spadajo v isti davčni okoliš, za vsako podružnico posebej določi. Če so podružnice v istem davčnem okolišu kakor glavno podjetje, se mora davek vkupno določiti. Ravno tako se davek ne bode posebno določil pri tacihi podružnicah, ki so z glavnim podjetjem tako zvezane, da se njih dohodek zase ne da določiti.

Če se v isti vršbi vrši več podjetij, kakor če se delajo šivalni stroji ali bicikli, se davek določi za vse vkupe, ali pa za vsako izdelovanje posebej. Posebno se mora to zgoditi, če obdačenec to zahteva.

Pridobitninski davek se predpiše v oni davčni občini, kjer se izvršuje podjetje. Pri stavbenih podjetjih se predpisuje davek ondu, kjer je kako vršbeno vodstvo.

Če se kaka vršba razteza na več občin, se bode razdelil davek na dotične občine potem, kolikor je vršbe v kaki občini in potem, kake stroške ta občina napravlja. Tudi Tudi obseg zemlje podjetja v posamičnih občinah se bode mogelupoštevati. (Dalje sledi.)

Kmetijske raznoterosti.

Žito — krma prašičem. Žito je jako dobro za krmo prašičem in se dandanes jako rabi, ker je po ceni. Posebno dobra je pšenica. Po njej se prašiči hitro debele. Samo to se

opazi, da meso in špeh ni prav okusen, ako se prašičem daje preveč pšenice. Rž se mora mladim živalim dajati previdno, za odrasle prašiče je pa jako dobra krma. Ječmen je najboljši za prašiče, pa tudi oves ni slab in je posebno dober za prasičke. Dajati pa se mora prasičkom poleg žita mleka ali pa sočivja.

— **Majova bolezen pri čebelah.** Ta bolezen se prikazuje v maji. Večkrat čebele zlete iz panja in poskušajo, da bi odletele na pašo, pa ne morejo. Padejo na tla, lezejo na vse strani in padejo kmalu na hrbet. Ta bolezen je jako nevarna. Večkrat zaradi nje poginejo celi panji. Ta bolezen prihaja od tod, da v maji nastane nakrat zopet mráz in čebele ne morejo do potrebne hrane. Zato je pa treba čebelnjak dobro krmiti, če se začne prikazovati ta bolezen, pa bode kmalu jenjala.

Poučni in zabavni del.

Deset let v Ameriki.

(Iz osebnih spominov Rusa P. Tverskega.)

VIII.

(Dalje.)

Po nekaterih delih atlantske in tihomorske železnice ni nobene vode, in vsak vlak vzame seboj nekaj vodnih vagonov, obstoječih iz železnih ali lesenih sodov, zvezanih z lokomotivo z gutaperčnimi cevmi; služniki in delavci pri železnici na teh progah preskrbujejo se z vodo iz teh sodov, in ohranitev vode je dovolj težka naloga, kajti izhlapenje v teh puščavah je nenavadno močno, posebno kadar vlečejo južni vetrovi, ki napravljajo prave peščene viharje in v čudovito kratkem času izsuše cele rezervare. Postajališča in stanovališča službenikov se v teh krajih delajo z dvojnimi stenami in strehami. Veter nosi pesek s tako močjo, da morajo službeniki pri železnici po letu nositi posebne maske, drevje pesek popolnoma prebije. Brzjavni koli menjajo se vsake štiri mesece, ker se spodnji deli kar do polovice predrgnejo s peskom.

Ne glede na vse te zapreke, si človek slednje leto osvoji nekaj puščave in si jo premeni v cvetoče železnice. Ko je mogoče pravilno namakanje, pa storita rodilno moč zemlje in podnebje to svoje in gola puščava se v nenavadno kratkem času premeni v sadne vrtove, in sadje je tako dobro, da se lahko drago prodaja na trgih velikih vzhodnih mest Zveznih držav in posestniki vsled tega hitro bogate. Hruške, jabolke, češplje, breskve, mandeljni, orehi, oljke in zlasti grozdje so v puščavi neprekosljivi; poslednji čas jeli so napravljati ne le navadna vina, temveč tudi šampanjec, o katerem se govori, da ni dosti slabši od francoskega.

Vse, kar sem že poprej povedal o veliki ameriški puščavi, velja tudi za ozemlje najjužnejše ameriške prekokontinentalne železnice — južno-tihomorske proge, o kateri sem že večkrat omenil. Ta proga se začinja z nekolikimi panogami državah Texasu in Louisiani, pri čemer so glavni izhodni kraji Novi Orleans, Galveston in San Antonio. Drži po južnih delih Texasa, po ozemlju Nove

Mehike in Arizone, ves čas skoro popolnoma vzporedno z mejami Mehike, in nekaj milj daleč od te meje gre čez reko Kolorado, blizu njenega izliva v Kalifornski zaliv, in potem se v državi Kaliforniji in v mestu Los Angelesu zjedini z osredno tihomorsko železnico.

Na tej železnici se je 1892. l. začela in potem naljevala neka fizična prikazen, ki se dosedaj ni dala dovolj objasniti. Kacih trideset milj od reke Kolorado drži železnica več milj po globokej dolini, kjer je očitno nekoč bilo morje. Ta dolina je nekaj čevljev nižje, kakor površje morja in obsega nekaj stotin kvadratnih milj. V nekaterih krajih v tej dolini so solni skladi in neki znatni zavod jih je že nekaj let izkoriščal. Nekega lepega jutra, ko je bilo 130° gorkote po Ferenheitu 54° C.), je bila dolina za nekaj čevljev visoko napolnjena z vodo, več milj železnice je bilo pod vodo. Sprva so mislili, da je reka Kolorado iz kakega uzroka premenila svoj tir in zalila dolino z vodo — pa množina vode v reki se ni pomajšala in dolina se je bila napolnila prehitro. Bila je suša in v reki ni bilo toliko vode, da bi bila mogla napolniti ta prostor. Če tudi se je strašno množine vode izparilo, vendar je voda v novem morji le naraščala, razrušila je solni zavod, napravilo železnici mnogo skrbi in dela. Jaz sem v marci ondu potoval in na lastne oči videl novo vodno shranišče, katero je prišlo ne ve se od kod. Geologi in vsakovrstni specialisti si ubijajo glave, a domači Indijanci pa trdijo, da bode voda tako hitro odtekla, kakor je pritekla in pripo. edujejo, da se je pred leti tudi bilo nekaj tacega zgodilo.

Vsa trgovina tihomorskega obrežja z južnimi državami in deželami, ki pripadajo Mehikanskemu zalivu, je v rokah južne tihomske železnice, tembolj, ker vse parobrodstvo mej pristanišči vzhodnih držav in Novim Orleansom, Galvestonom in pristanišči Nove Mehike in Osrednje Amerike na jedni strani in pristanišči Panamske ožine, Mehike in tihomorskim obrežjem na drugi strani, tudi v njenih rokah. Težko je misliti, kako absolutno je zavisen od te sisteme sedaj ne le San Francisko, temveč vsa Kalifornija. Slednje leto osnuje se v tem ali onem mestu kaka družba, da bi se rešila te tlačeče zavisnosti, a vse padejo v kremplje agentov te železnice, ki jih že kako uničijo. Poskus, da bi železnična komisija nadzorovala tarife, se je popolnoma ponesrečil, kajti o pravem času je železnica preskrbela, da so prišli njeni privrženci v postavodajni zbor, kateri je imel izvoliti člane te komisije. Komisija je postala poslužno orodje v rokah predsednika te železnice, znamenitega C. P. Hjuntingtona.

Po številjenji 1890. leta države in teritorij okoliša štirih severno-ameriških prekokontinentalnih prog obsegajo 1,142.101 angleških kvadratnih milj in imajo prebivalcev 2,798.134. Ta okoliš obsega vse države tihomorskega obrežja, ves srednji pas in državo Severno Dakoto — v vsem 10 držav in teritorij, z jedno besedo ves daljši zapad in severni zapad Zjedinjenih držav. V zadovoljenje potreb tega po evropskih pojmih jako neznatnega prebivalstva, razstresenega na tako ogromnem prostoru,

se je zgradilo in se plača 16.611 milj železnic. Če še jemljem v poštev, da je dežela skrajno neugodna za grajenje in izkoriščanje železnic, se ne bodem dosti zmotil, če rečem, da grajenje in oprava ni stala dosti manj kakor štirideset tisoč dolarjev na angleško miljo; ameriški specialisti trdijo, da so na zapadu od reke Mississippi vse železnice toliko stale. Na tak način dobimo ogromno svoto 664,440.000 dolarjev, ki se je izdalo za napravo občil za 2,798.134 prebivalcev, ali 237 dolarjev za vsacega moškega, žensko in otroka.

(Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Izvestja muzejskega društva, jedin zares znanstveni list na Slovenskem ima v svoji zadnji številki več zanimivih sestavkov. Posebno opozarjamo na spis gosp. uredn. A. Koblarja „Zemeljski potres na Slovenskem“ Zanimiv je tudi spis S. Robiča, „Kranjski lišaji“. Cena listu je za vse leto 2 gld.

Kapelica na Friškovci. Na Friškovci, blizu farne cerkve sv. Petra v Ljubljani, se je zbralo letos na sv. Marka dan zjutraj na stotine ljudi. Procesija je prišla z Valvazorjevega trga, kjer je bila sv. maša, k ondotni kapelici, mesto v cerkev sv. Petra, kamor zaradi potresa ni kazalo iti. Še veličastnejša je bila pa dne 12. maja t. l. pokorilna in prosilna procesija, katero je napravila Ljubljana k tej kapelici za odvrnitev potresa. Iz mesta in okolice se je nateklo pred njo okoli 4ih popoldne 10 do 20 tisoč ljudi. Stari ljubljanski grad še nikdar ni gledal toliko ljudstva, zbranega pod milim nebom in glas pevajočega: „Marija! k tebi uboge reve, mi zapuščeni vpijemo“. — „Na Friškovci“ je staro topografsko ime za križišče cest, držeh od sv. Petra proti železnici in iz Kravje doline v Udmat. Še pred kakimi 30. leti je stal tu preprost lesen križ, katerega so premestili na Aurovo posestvo pri železnici, mesto njega pa je zgradil pokojni stavbeni mojster Jakob Zupančič lično sedanjo kapelico, za katero je Volf naslikal podobo oznanenja Matere Božje. Kaj je bilo v prejšnjih časih na Friškovci? Najbrže je bilo tu morišče za ženske, če nas ne vara o. Marko Pohlina s svojim poročilom v knjigi: „Tu malu Besediche treh jefikov“ (1782), kjer piše: „Friskovz, Riektplatz f Weibpersonen, locus supplicii“. V „Glossarium Slavicum“ (1792) pa po svoje etimološki razlaga: „Friskovz a gr. φοῖς, ein Schauder, horror, qui praetereuntes occupat.“ Pomen temu kraju se je pač v naših dneh korenito izpremenil.

I. V.

Novice.

— Presvitli cesar prisustvoval je dne 4. t. m. slovesnemu otvorjenju novega vseučilišča v Gradci. Mesto odelo se je tem povodom v praznično obleko in svojega preljubljenega vladarja najspoštljiveje pozdravilo. Presvitli cesar se je lojalnim Štajarcem iskreno zahvaljeval na lepih ovacijah prirejenih mu tem povodom.

— Birmancev je bilo v Ljubljani binkoštno nedeljo dopoldne 980, popoldne 647, v ponedeljek pa 147, skupaj 1774.

— Krempljev spomenik bodo slovesno odkrili dne 11. avgusta t. l. pri Mali Nedelji na Spod. Štajarskem.

— Ponarejeni komadi po 20 vinarjev krožijo po Ljubljani. Denar je jako dobro ponarejen, le okrajki niso tako zobčasti.